

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 11 » 29 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНІ СТУДІЇ:
МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНИЙ ПРАКТИКУМ

спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів)

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2019

Розробник: Кравченко Олександра Володимирівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Викладач: Кравченко Олександра Володимирівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

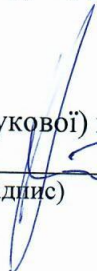
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 29. 08. 2019 року № 7

Завідувач кафедри (Ю.В. Мережко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів

____.____.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) (Олександра Ост.)
(підпис)

Робочу програму перевірено

____.____.2019 р.

Заступник директора (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	Заочна
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>3/90</i>	
Курс	<i>6</i>	<i>6</i>
Семестр	<i>11</i>	<i>11</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	
Обсяг кредитів	<i>3</i>	<i>3</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>90</i>	<i>90</i>
Аудиторні	<i>32 годин</i>	<i>12 годин</i>
Модульний контроль	<i>4 години</i>	-
Семестровий контроль	<i>30 годин</i>	-
Самостійна робота	<i>24 години</i>	<i>78 годин</i>
Форма семестрового контролю	<i>Екзамен</i>	<i>Екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Зміст курсу обумовлений сучасними розробками проблем сценічної майстерності, теорією творчої діяльності, роботами в галузі мистецтвознавства і музично-театральної практики.

Мета курсу – формування системи практичних вмінь і навичок володіння сценічною культурою, засвоєння елементів виконавського мистецтва, удосконалення культури мови майбутнього артиста, створення музично-сценічного образу і підготовки концертних програм.

Завдання курсу:

- усвідомлення суті і функцій вчень К.С. Станіславського;
- оволодіння знаннями закладеними в основах практик К.С. Станіславського, Є.Б. Вахтангова, А.В. Ефроса, Г.О. Товстоногова та ін..;
- опанування знань і умінь, необхідних для роботи у театралізованих заходах, шоу-програмах, концертах;
- формування досвіду емоційного і свідомого ставлення до слова як головного засобу сценічної дії;
- оволодіння досвідом творчої діяльності в галузі сценічної майстерності видатних митців вокального мистецтва XX-XXI ст.
- набуття навичок акторської та режисерської майстерності.

Методи роботи курсу «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» обираються відповідно до учбової теми і залежать від індивідуальних цілей кожного студента.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Інформаційна:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань.

Методологічна:

- здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку вокального та сценічного мистецтва;
- розуміння методології театрального мистецтва.

Самоосвітня:

- розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.
- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові (спеціальні)

Здатність (до):

- самостійної роботи з творами різних жанрів, відповідно до програмних вимог;

- аналізу здобутків європейської та національної сценічної майстерності;
- ведення навчально-репетиційної роботи;
- акторської роботи на сценічному майданчику, в навчальних постановках;
- здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного і особистісного розвитку;
- здатність моделювати на практичних заняттях основні види діяльності артиста-вокаліста.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання

- Цілісно і грамотно сприймати і виконувати музичні твори, самостійно освоювати сольний і ансамблевий репертуар (відповідно до програмних вимог);
- Працювати в колективі, ефективно спілкуватися з колегами, керівництвом;
- Володіти сценічною майстерністю, культурою усного та писемного мовлення, професійною термінологією;
- Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: історію і теорію режисури театралізованих вистав і масових свят; особливості творчості видатних представників професії в XX столітті; методику і технологію постановки масових свят і заходів; основні поняття святково-ігрової культури, драматургії, режисури свята; способи побудови святково-ігрового простору;

вміти: створити оригінальний режисерський задум майбутньої постановки; створювати сценарій концертного номера, концертної, ігрової програми; планувати підготовчу і репетиційну роботу; написати сценарну основу свята або подання; розробити режисерський постановочний план, пояснити виконавцям і учасникам власний задум, реалізувати задум на основі обраного матеріалу; враховувати соціокультурні, національні, вікові аспекти заходів; створювати святково-ігрове виховне середовище;

володіти: прийомами і способами організації ігрового дії; професійною термінологією і методиками; знаннями про новітні технології, що застосовуються в постановочній діяльності (об'ємний звук, динамічний світ, комп'ютерна графіка, відео телевізійні системи, художня піротехніка і т.д.); знаннями особливостей творів драматургії, музики, літератури, образотворчого мистецтва і т.п.; педагогічними та організаторськими здібностями; комунікативними прийомами в роботі з індивідуальними виконавцями і в керівництві масовим глядачем; основами професійної мовної культури.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль. Втілення музично-театрального продукту.							
Тема 1. Застольний період.	6			4			2
Тема 2. Репетиція в вигородці.	10			6			4
Тема 3. Репетиція з реквізитом.	6			2			4
Тема 4. Репетиція з музичним оформленням.	10			6			4
Тема 5. Репетиція з світловим оформленням.	8			6			2
Тема 6. Прогонні репетиції.	8			4			4
Тема 7. Генеральна репетиція.	6			2			4
Тема 8. Виступ. Аналіз роботи.	2			2			
Модульний контроль	4						
Разом	60			32			24

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль. Втілення музично-театрального продукту.							
Тема 1. Репетиція в вигородці.	15			2			13
Тема 2. Репетиція з реквізитом.	15			2			13
Тема 3. Репетиція з музичним оформленням.	15			2			13
Тема 4. Репетиція з світловим оформленням.	15			2			13
Тема 5. Генеральна репетиція.	15			2			13
Тема 6. Виступ. Аналіз роботи.	15			2			13
Разом	90			12			78

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Тема 1. Застільний період.

Знайомство з акторським складом. Ознайомлення з драматургією. Знайомство з роллю. Читка в образах. Створення плану ролі. Пошук виразності образу. Робота з рольовим зошитом.

Аналіз режисерського задуму. Спрямованість спектаклю . "Зерно вистави", що визначає образне рішення всього спектаклю, система образів, інтерпретація дії, художньо-образне рішення спектаклю, музично-шумове оформлення спектаклю.

Тема 2. Репетиція в вигородці.

Особливості репетиційного процесу. Форма режисерських завдань. Показ, пояснення і підказ. Технологія роботи над сценічним етюдом.

Правильне самопочуття актора на сцені.

Перевірка роботи над рольовим зошитом (аналіз та доповнення). Метод дієвого аналізу. Пошук вірного мізансценування. Взаємодія акторів на сценічному майданчику.

Створення «скелету» постановки. Створення атмосфери та темпоритму.

Робота актора з костюмом.

Тема 3. Репетиція з реквізитом.

Значення реквізиту в театральній постановці. Різниця між реквізитом та бутафорією. Пошук вірного пристосування. Взаємодія з предметом на сцені.

Елементи сценографії. Складання декорацій відповідно до авторських ескізів і технічного макету. Розробляються способи і засоби для швидкої зміни декорацій. Уточнення розміщення предметів оформлення вистави.

Робота актора над гримом та макіяжем.

Тема 4. Репетиція з музичним оформленням.

Особливості проведення монтувальних репетицій.

Створення атмосфери та темпоритму. Організація музики під час репетицій. Робота над музичною партитурою.

Пошук взаємодії актора з музичним оформленням.

Тема 5. Репетиція з світловим оформленням.

Створення атмосфери та темпоритму. Організація світла під час репетицій. Робота над світловою партитурою.

Пошук взаємодії актора з світловим оформленням.

Перевірка механізми сценічних ефектів, художнього освітлення, декорацій.

Тема 6. Прогонні репетиції.

Репетиції в костюмах і гримі. Робота режисера з виконавцями. Робота з виконавцями над образами.

Танцювальні та пластичні репетиції. Вокальна репетиція. Цілісне поєднання заходу. Доробка партитур.

Тема 7. Генеральна репетиція.

Особливості проведення генеральної репетиції. Аналіз роботи цілісної постановки. Примітки та корегування.

Робота з монтажним листом.

Тема 8. Виступ.

Організація проведення театральної постановки. Відкриті та закриті покази. Здача вистави. Загальна документація.

Аналіз роботи над виступом. Робота режисера з актором.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	16	16
Робота на практичному занятті	10	16	160
Виконання завдань до самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної роботи	25	2	50
Разом		-	251
Максимальна кількість балів: 286			

6.2. Завдання для самостійної роботи.

№	Зміст завдання	Академічний контроль	К-ть годин	Бали
1.	Опрацювання студентом вправ зі сценічної майстерності.	На практичному занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5	5
2.	Ознайомлення із рекомендованими джерелами та додатковими ресурсами.		5	5
3.	Аналіз власної сценічної майстерності та подолання недоліків.		5	5
4.	Спостереження за сценічною майстерністю артистів-вокалістів.		5	5
5.	Відтворення завдань сценічної майстерності у власній практиці.		4	5
	Усього		24	25

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Навчальні досягнення з дисципліни «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- письмового контролю: ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (<i>індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо</i>)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
2.	письмове завдання (<i>ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору</i>)			5
3.	1-ше практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
4.	2-ге практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
5.	3-тє практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Форма проведення: **Екзамен (відкритий публічний виступ)**

Максимальна кількість балів: **40**

Критерії оцінювання:

30-40 балів ставиться за високий рівень володіння психофізичним апаратом; достатній розвиток уяви та фантазії, вміння природно існувати та послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах; імпровізаційне самопочуття; здатність до сприйняття події; існування в заданій атмосфері; володіння культурою сценічної мови; володіння словесною дією. Високий рівень загальної ерудиції.

20-30 балів ставиться за достатній рівень володіння психофізичним апаратом; хороший розвиток уяви та фантазії; вміння природно існувати в запропонованих обставинах; імпровізаційне самопочуття; володіння культурою сценічної мови; володіння словесною дією. Достатній рівень загальної ерудиції.

10-20 балів ставиться за недостатній рівень володіння психофізичним апаратом; середній розвиток уяви та фантазії; недостатнє вміння природно існувати та послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах; існування в заданій атмосфері; середній рівень володіння культурою сценічної мови та словесною дією. Середній рівень загальної ерудиції.

1-10 балів ставиться за низький рівень володіння психофізичним апаратом; слабка уява та фантазія; відсутність вміння природно існувати та послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах; відсутність імпровізаційного самопочуття та здатності до сприйняття події; незадовільне володіння культурою сценічної мови та словесною дією. Низький рівень загальної ерудиції.

Перелік допоміжних матеріалів: **сцена, музичне та світлове оформлення, реквізит, костюми.**

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Розкажіть про історію виникнення та розвиток театру. Розкрийте особливості цього виду мистецтва.
2. Які вправи на розвиток акторських здібностей ви знаєте? Розкажіть про них.
3. Охарактеризуйте поняття «режисерський задум».
4. Розкажіть про організацію сценічного майданчика.
5. Розкрийте поняття «тема» та «ідея». Що таке ідейно-тематичний аналіз?
6. Сформулюйте поняття «мізансцена». Які види мізансцен ви знаєте?
7. Охарактеризуйте поняття «атмосфера». Назвіть засоби її формування.
8. Розкрийте поняття «темпо-ритм» та його значення в сценічній дії.
9. Охарактеризуйте поняття «режисерська експлікація».
10. Назвіть види і жанри театралізованих заходів.
11. Назвіть основні види концертних програм. Коротко їх охарактеризуйте.
12. Охарактеризуйте поняття «театралізація». Що відноситься до засобів театралізації?
13. Розкрийте етапи роботи над художнім оформленням заходу.
14. Розкрийте етапи роботи над музично-шумовим оформленням заходу.
15. Охарактеризуйте процес роботи режисера над складанням партитури.
16. Назвіть етапи роботи над інсценуванням літературного твору.
17. Розкрийте поняття «актуальність» та її роль при виборі літературного твору для інсценування.
18. Розкрийте поняття «конфлікт», «дія та протидія», «предмет боротьби».
19. Обґрунтуйте поняття «композиційна побудова». Назвіть складові елементи композиції інсценованого твору.
20. Охарактеризуйте поняття «надзавдання» та «наскрізна дія». Їх значення в роботі над інсценівкою.
21. Обґрунтуйте поняття «образне бачення» та розкрийте його роль в творчості режисера.
22. Розкрийте вплив дієвого аналізу на побудову запропонованих обставин.
23. Розкрийте вплив жанрових особливостей на характер сценічної дії.
24. Назвіть основні види репетицій та особливості їх організації.
25. Розкрийте поняття «естрада». Назвіть особливості цього виду мистецтва.
26. Назвіть основні види і жанри естрадного мистецтва.
27. Розкажіть про особливості режисерського задуму на естраді.
28. Охарактеризуйте поняття «номер» та його значення в побудові естрадного концерту.
29. Розкрийте особливості та етапи роботи режисера над естрадним номером.
30. Розкрийте особливості монтажу концертної програми. За якими принципами це відбувається?
31. Розкрийте особливості організації постановчої бригади для роботи над концертною програмою.
32. Розкрийте особливості створення атмосфери в естрадному концерті.
33. Розкрийте особливості використання виразних засобів під час постановки естрадного номеру.
34. Назвіть та коротко охарактеризуйте розмовні жанри естради.

35. Розкрийте особливості роботи режисера над номерами розмовного жанру та їх виконавцями.
36. Охарактеризуйте поняття «художній образ» та «сценарний хід». Як вони використовуються в концертній програмі?
37. Розкрийте особливості художнього вирішення номеру та концертної програми в цілому.
38. Розкрийте особливості організації сценічного майданчику та глядацької зали під час проведення концерту.
39. Обґрунтуйте можливість використання різноманітних технічних засобів під час концертної програми.
40. Обґрунтуйте поняття «Драматургія – основа театрального мистецтва».
41. Охарактеризуйте поняття «художня цінність» та «ідейна активність». Чи важливі ці якості для літературно-художнього матеріалу?
42. Розкрийте етапи роботи над п'єсою.
43. Розкрийте особливості пошуку художнього образу та сценарного ходу в п'єсі.
44. Розкрийте особливості роботи режисера над пластичним вирішенням вистави.
45. Розкрийте особливості створення атмосфери та темпо-ритма вистави.
46. Обґрунтуйте поняття «Актор – носій специфіки театру» та «Творчість актора – матеріал режисерського мистецтва».
47. Обґрунтуйте поняття «Мізансцена – мова режисера».
48. Розкрийте особливості організації репетицій під час роботи над виставою.
49. Охарактеризуйте процес поєднання сценічної дії з музикою, світлом та декораціями під час роботи над виставою.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

«Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум»

Разом: 90 годин, практичні заняття – 32 години, самостійна робота – 24 години, модульний контроль – 4 години, семестровий контроль – 30 годин.

Модулі	Змістовий модуль І
Назва модуля	Втілення музично-театрального продукту
Кількість балів за модуль	251
Практичні	32 години
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Застольний період. Репетиція в вигородці. Репетиція з реквізитом. Репетиція з музичним оформленням. Репетиція з світловим оформленням. Прогонні репетиції. Генеральна репетиція. Виступ. 1*16= 16 б. / 10*160=160 б. 176 б.
Самостійна робота	25 балів
Види поточного контролю 50 балів	Модульна контрольна робота 25*2=50 балів
Екзамен: 40 балів	
Максимальна кількість балів: 251	
Розрахунок коефіцієнта: 4,18	

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Альшиц Ю.Л. Тренинг forever! / Юрий Леонович Альшиц. – М. : ГИТИС, - 248 с.
2. Генкин Д.М. Массовые праздники/ Д. Генкин. – М., 1975
3. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера / Б. Е. Захава. – М. : ГИТИС, 2008. – 430 с.
4. Гиппиус С. В. Актёрский тренинг. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – СПб: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 377 с. : ил. – (Золотой фонд актёрского мастерства).
5. Грачова Л. В. Тренінг внутрішньої свободи. Актуалізація творчого потенціалу. - Спб . : Видавництво «Мова » , 2005 . - 60 с.
6. Кнебель М.О. О действенном анализе пьесы и роли / Мария Кнебель. - М. Мистецтво, 1959.
7. Станіславський , К.С. Зібрання творів. У 9 -ти т. Т.1 . Моє життя в мистецтві / К. С. Станіславський . Предисл. О.Н.Ефремова М. : Мистецтво , 1988. - 622с .

Допоміжна

1. Пави П. Словарь театра / П. Пави ; пер. с фр. ; под ред. Л. Боженовой. – М. : ГИТИС, 2003. – 514 с.
2. Мочалов Ю. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены.. Учеб.пособие для учеб. заведений культуры [Текст] / Юрий Александрович Мочалов. — М.: 1981. — 239 с.
3. Станиславский К.С. Актёрский тренинг [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский. — М.: АСТ; АСТ Москва: Полиграфиздат; СПб, 2010.
4. Элькис Г.Я. О пластическом тренаже актёра [Текст]: из опыта педагога / Г.Я. Элькис. — К.: Мистецтво, 1986. — 115 с.
5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / М. В. Кордон. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 584 с.

9. Додаткові ресурси

1. Збірник підручників з режисури:
<http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=777097>
2. Новини про театр, театральні фестивалі тощо: <http://theatre.atdigest.ru/>
3. Сучасний театр в Україні: <http://teatre.ua/>
4. Масові свята: <http://teatr-igry.ru>
5. Особливості режисури масових свят:
<http://www.playwright.ru/dramaturg/bbosobennost-rejissury-prazdnikov.htm>
6. Книги, статті, учебники по мастерству актера, сценической речи, сценическому движению, истории театра:
http://teatrsemya.ru/dir/aktjorskoe_masterstvo/scenicheskaja_rech/14
7. Спільноти та групи соц.. мереж <https://www.facebook.com/vnesten/>